

National Symbols of India

National Flag (Tiranga)

- **Adopted on July 22, 1947** (୨୨ ଜୁଲାଇ ୧୯୪୭ରେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିଲା)
- Designed by **Pingali Venkayya** (ପିଙ୍ଗଳି ଭେଙ୍କୟା)
- **Three colors** (ତିନୋଟି ରଙ୍ଗ): Saffron, White, and Green
- **Ratio of 2:3** (୨:୩ ଅନୁପାତ) (length to width)
- **Ashoka Chakra** (ଅଶୋକ ଚକ୍ର) in navy blue with **24 spokes** (୨୪ଟି ଶିଳାକା)
- Made of **khadi** (ଖଦି) as per the Flag Code of India

National Emblem

- **Adopted on January 26, 1950** (୨୬ ଜାନୁଆରୀ ୧୯୫୦ରେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିଲା)
- Adapted from the **Lion Capital of Ashoka** (ଅଶୋକଙ୍କ ସିଂହ ସ୍ତମ୍ଭ) at Sarnath
- Features **four lions** (ଚାରୋଟି ସିଂହ) standing back to back
- Base shows **horse, bull, lion, and elephant** (ଘୋଡ଼ା, ବଳଦ, ସିଂହ, ଏବଂ ହାତୀ)
- **Dharma Chakra** (ଧର୍ମ ଚକ୍ର) in the center
- Motto: "**Satyameva Jayate**" (ସତ୍ୟମେବ ଜୟତେ) - "Truth Alone Triumphs"

National Anthem

- "**Jana Gana Mana**" (ଜନ ଗଣ ମନ)
- Written by **Rabindranath Tagore** (ରବୀନ୍ଦ୍ରନାଥ ଠାକୁର) in Bengali
- **First sung on December 27, 1911** (୨୭ ଡିସେମ୍ବର ୧୯୧୧ରେ ପ୍ରଥମ ଥର ଗାନ କରାଯାଇଥିଲା)
- Officially adopted on **January 24, 1950** (୨୪ ଜାନୁଆରୀ ୧୯୫୦ରେ ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ଭାବେ ଗ୍ରହଣ)
- **Playing time: 52 seconds** (୫୨ ସେକେଣ୍ଡ ସମୟ)
- Complete version has **five stanzas** (ପାଞ୍ଚଟି ପଦ୍ୟାଂଶ)

National Song

- "**Vande Mataram**" (ବନ୍ଦେ ମାତରମ୍)
- Written by **Bankim Chandra Chattopadhyay** (ବଙ୍କିମ ଚନ୍ଦ୍ର ଚାଟୋପାଧ୍ୟାୟ)
- First published in his novel "**Anandamath**" (ଆନନ୍ଦମାତା) in 1882
- **Equal status** (ସମାନ ମର୍ଯ୍ୟାଦା) to Jana Gana Mana, but not a replacement
- Music composed by **Rabindranath Tagore** (ରବୀନ୍ଦ୍ରନାଥ ଠାକୁର)

National Animal

- **Royal Bengal Tiger** (ରୟାଲ ବେଙ୍ଗଲ ବାଘ) (*Panthera tigris tigris*)
- **Adopted in 1973** (୧୯୭୩ରେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିଲା) with the launch of Project Tiger
- Symbolizes **power, strength, and grace** (ଶକ୍ତି, ସାମର୍ଥ୍ୟ, ଏବଂ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ)
- **Protected under Schedule I** (ଅନୁସୂଚୀ I ଅଧୀନରେ ସୁରକ୍ଷିତ) of the Wildlife Protection Act, 1972
- **National animal status** (ଜାତୀୟ ପଶୁ ମାନ୍ୟତା) helped conservation efforts

National Bird

- **Indian Peafowl** (ଭାରତୀୟ ମୟୂର) (*Pavo cristatus*)
- Also known as the **peacock** (ମୟୂର)
- **Adopted in 1963** (୧୯୬୩ରେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିଲା)
- Symbolizes **beauty, grace, and pride** (ସୁନ୍ଦରତା, ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ, ଏବଂ ଗର୍ବ)
- **Sacred bird** (ପବିତ୍ର ପକ୍ଷୀ) in Indian mythology
- **Protected species** (ସୁରକ୍ଷିତ ପ୍ରଜାତି) under the Wildlife Protection Act

National Flower

- **Lotus** (ପଦ୍ମ) (*Nelumbo nucifera*)
- **Adopted in 1950** (୧୯୫୦ରେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିଲା)
- **Sacred in Hinduism and Buddhism** (ହିନ୍ଦୁ ଧର୍ମ ଏବଂ ବୌଦ୍ଧ ଧର୍ମରେ ପବିତ୍ର)
- Symbolizes **purity, divinity, and enlightenment** (ପବିତ୍ରତା, ଦିବ୍ୟତା, ଏବଂ ଜ୍ଞାନପ୍ରାପ୍ତି)
- Also the **national flower of Vietnam** (ଭିଏତନାମର ମଧ୍ୟ ଜାତୀୟ ଫୁଲ)
- **Grows in muddy water** (କାଦୁଅ ପାଣିରେ ବଢ଼େ) but remains clean, symbolizing resilience

National Tree

- **Banyan Tree** (ବରଗଛ) (*Ficus benghalensis*)
- **Adopted in 1950** (୧୯୫୦ରେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିଲା)
- Symbolizes **longevity and vastness** (ଦୀର୍ଘାୟୁ ଏବଂ ବିଶାଳତା)
- Mentioned in many **Hindu scriptures** (ହିନ୍ଦୁ ଶାସ୍ତ୍ର)
- Can live for **over 1000 years** (୧୦୦୦ ବର୍ଷରୁ ଅଧିକ)
- Has **aerial prop roots** (ଆକାଶୀୟ ସହାୟକ ମୂଳ) that grow into trunks

National Fruit

- **Mango** (ଆମ୍ବ) (*Mangifera indica*)
- **Native to India** (ଭାରତର ମୂଳ ଫଳ)
- Symbolizes **prosperity and abundance** (ସମୃଦ୍ଧି ଏବଂ ପ୍ରାଚୁର୍ଯ୍ୟ)
- **Over 1000 varieties** (୧୦୦୦ରୁ ଅଧିକ ପ୍ରକାର) grown in India
- Mentioned in **ancient Sanskrit literature** (ପ୍ରାଚୀନ ସଂସ୍କୃତ ସାହିତ୍ୟ)
- Nicknamed "**King of Fruits**" (ଫଳର ରାଜା)

National Aquatic Animal

- **Gangetic Dolphin** (ଗଙ୍ଗାର ଡଲଫିନ୍) (*Platanista gangetica*)
- **Adopted in 2009** (୨୦୦୯ରେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିଲା)
- **Endangered species** (ବିପଦଗ୍ରସ୍ତ ପ୍ରଜାତି)
- **Nearly blind** (ପ୍ରାୟ ଅନ୍ଧ) and uses sonar to navigate
- Found in the **Ganges and Brahmaputra river systems** (ଗଙ୍ଗା ଏବଂ ବ୍ରହ୍ମପୁତ୍ର ନଦୀ ପ୍ରଣାଳୀ)
- **Gangetic Dolphin Conservation Project** (ଗଙ୍ଗାର ଡଲଫିନ୍ ସଂରକ୍ଷଣ ପ୍ରକଳ୍ପ) launched in 2016

National Currency

- **Indian Rupee** (ଭାରତୀୟ ଟଙ୍କା)
- **Symbol: ₹** (ପ୍ରତୀକ: ₹)
- Symbol designed by **D. Udaya Kumar** (ଡି. ଉଦୟ କୁମାର)
- **Adopted in 2010** (୨୦୧୦ରେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିଲା)
- Based on **Devanagari "र"** and **Roman "R"** (ଦେବନାଗରି "र" ଏବଂ ରୋମାନ "R"ରେ ଆଧାରିତ)
- **Reserve Bank of India** (ଭାରତୀୟ ରିଜର୍ଭ ବ୍ୟାଙ୍କ) is sole issuing authority

National Calendar

- **Saka Calendar** (ଶକ କ୍ୟାଲେଣ୍ଡର)
- **Adopted in 1957** (୧୯୫୭ରେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିଲା)
- First month: **Chaitra** (ଚୈତ୍ର)
- **New Year begins on March 22** (ନବବର୍ଷ ମାର୍ଚ୍ଚ ୨୨ରେ ଆରମ୍ଭ) (March 21 in leap years)

- Based on the **vernal equinox** (ବସନ୍ତ ବିଷୁବ)
- **Used alongside the Gregorian calendar** (ଗ୍ରେଗୋରିୟନ୍ କ୍ୟାଲେଣ୍ଡର ସହିତ ବ୍ୟବହୃତ)

National River

- **Ganga (Ganges)** (ଗଙ୍ଗା)
- **Declared in 2008** (୨୦୦୮ରେ ଘୋଷଣା କରାଯାଇଥିଲା)
- **2,525 km long** (୨,୫୨୫ କିମି ଲମ୍ବା)
- Originates from **Gangotri Glacier** (ଗଙ୍ଗୋତ୍ରୀ ହିମବାହ)
- **Sacred river** (ପବିତ୍ର ନଦୀ) in Hinduism
- **Namami Gange Programme** (ନମାମି ଗଙ୍ଗେ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ) launched for its conservation

National Game

- **Hockey** (ହକି)
- India has won **8 Olympic gold medals** (୮ ଅଲିମ୍ପିକ୍ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ପଦକ) in hockey
- **Major Dhyan Chand** (ମେଜର ଧ୍ୟାନଚନ୍ଦ), the legendary player
- **Khelo India** (ଖେଲୋ ଇଣ୍ଡିଆ) promotes hockey at grassroots
- **National Hockey Day: August 29** (ଜାତୀୟ ହକି ଦିବସ: ଅଗଷ୍ଟ ୨୯)

National Reptile

- **King Cobra** (ରାଜ ନାଗ) (*Ophiophagus hannah*)
- **World's longest venomous snake** (ବିଶ୍ୱର ଦୀର୍ଘତମ ବିଷଧର ସର୍ପ)
- Can grow up to **18 feet** (୧୮ ଫୁଟ) in length
- Found in **Western Ghats and Northeast India** (ପଶ୍ଚିମ ଘାଟ ଏବଂ ଉତ୍ତର-ପୂର୍ବ ଭାରତ)
- **Protected species** (ସୁରକ୍ଷିତ ପ୍ରଜାତି) under the Wildlife Protection Act

Important Constitutional Provisions (OPSC Focus)

- National symbols are protected under **The Prevention of Insults to National Honour Act, 1971** (ଜାତୀୟ ସମ୍ମାନ ଅପମାନ ନିବାରଣ ଅଧିନିୟମ, ୧୯୭୧)
- **Article 51A** (ଅନୁକ୍ଷେପ ୫୧A) makes it a fundamental duty to respect national symbols
- **Flag Code of India, 2002** (ଭାରତର ପତାକା ସଂହିତା, ୨୦୦୨) governs usage of the national flag

- **Emblems and Names (Prevention of Improper Use) Act, 1950** (ପ୍ରତୀକ ଏବଂ ନାମ (ଅନୁଚିତ ବ୍ୟବହାର ନିବାରଣ) ଅଧିନିୟମ, ୧୯୫୦) protects national emblems
- **Wildlife conservation efforts** (ବନ୍ୟପ୍ରାଣୀ ସଂରକ୍ଷଣ ପ୍ରୟାସ) for symbols that are endangered species

No Copying